

Sònia Bascuñana busca el seu avi; Leonor Villegas amb la foto de Fèlix Escolà, l'avi; i Monserrat Pardo i la seva mare, amb un exemplar de L'HOSPITALET

Cercar sense defallir

Milers de persones encara busquen els desapareguts de la Guerra Civil, al menys una cinquantena de L'H

Setanta anys després del final de la Guerra Civil espanyola, almenys una cinquantena de famílies relacionades amb L'Hospitalet encara busquen els seus desapareguts

HISTÒRIA La recerca de persones desaparegudes a conseqüència de la guerra o la repressió franquista, tasca molt difícil i sovint sense resultats pràctics, s'ha vist impulsada en els darrers anys per iniciatives privades i públiques de recuperació de la memòria d'aquells anys. La millor eina per a una tasca tan feixuga pot ser posar el cas en mans dels especialistes de la Direcció General de la Memòria Democràtica de la Generalitat, que té un departament especialitzat en aquesta recerca.

En cinc anys, aquests especialistes treballen o han treballat en 2.500 casos a petició dels familiars de desapareguts, dels quals una cin-

quantena tenen relació amb L'Hospitalet. Però hi ha més casos fora d'aquest canal que són impossibles de quantificar.

A aquestes alçades són ja parents en segon grau, habitualment néts i nétes, els que es preocupen de continuar o iniciar una recerca d'aquest tipus. Els silencis familiars, volguts o imposats durant la dictadura franquista, han fet que les famílies hagin tardat moltes vegades a saber res dels seus familiars desapareguts en els fronts de guerra, a l'exili o, fins i tot, en circumstàncies totalment desconegudes.

Sònia Bascuñana fa anys que es mou per fòrums especialitzats d'Internet i que està en contacte amb diverses associacions per intentar saber què va ser del seu avi, Francisco Bascuñana Àvila, nascut a Huércal-Overa (Almeria) cap al 1910, veí de Santa Eulàlia i la Torrasa en els anys trenta i presumptament desaparegut durant la Batalla de l'Ebre (1938).

Sònia s'aferra a les poques dades que ha pogut esbrinar a casa, "aquest sempre ha estat un tema tabú a la família, la meua àvia suposadament va enviduar amb 23 anys, va córrer un vel i no va voler parlar mai del meu avi ni explicar-li

La Generalitat ofereix un servei gratuït de recerca del qual 52 famílies de L'H ja esperen els seus resultats, que poden trigar més d'un any. Fora d'aquest circuit hi ha més gent buscant

res al seu fill". Per tot això, ni les poques dades que van poder arrencar en vida de la seva àvia són del tot fiables perquè "sempre que li preguntava coses no contestava o en canviava les versions, i potser que s'ho hagués inventat tot per posar fi a la història". El seu pròxim pas probablement serà posar el seu cas en mans del departament de la Generalitat dedicat a la recerca dels desapareguts.

Leonor Villegas, veïna de Santa Eulàlia, ha pogut recuperar ara en el seu propi entorn familiar moltíssimes dades del seu avi Fèlix Escolà Sendrós, veí també de Santa Eulàlia i molt probablement desaparegut a la Batalla de l'Ebre, a final d'agost del 1938, quan va escriure la seva

darrera carta a casa des del front. Seguint diferents pistes, Leonor ha visitat el Consolat de França per si s'hagués exiliat, s'ha dirigit a l'Arxiu de la Guerra Civil de Salamanca, així com a diverses associacions catalanes i ha difós el seu cas en diverses pàgines d'Internet especialitzades, però de moment no n'ha trobat més dades. Tot i això, ella segueix la recerca, "sabem com de complicat és això, però ja hem començat i no pararem". Fa uns mesos va posar també el seu cas en mans del departament especialitzat de la Generalitat.

■ Poques dades, cap fotografia

Més recentment, Montserrat Pardo s'ha interessat per localitzar les restes de la seva àvia. Fa uns mesos, a través de d'un article publicat a L'HOSPITALET, Montserrat es va assabentar que la seva àvia, Honorata Guitart Berri, va morir en un bombardeig a l'estació de Sant Vicenç dels Horts, a final del 1938 (vegeu el número 216 de L'HOSPITALET). Honorata va deixar en morir dues filles i un fill a qui la seva madrastra va ocultar per tots els mitjans els detalls de la seva mare biològica, fins al punt que no conserven cap fotografia d'ella.

De fet, fins a l'aparició del nostre article ni tan sols no sabien el lloc exacte on havia mort Honorata quan anava a buscar menjar per a la família. En els últims mesos, els seus descendents han fet els primers passos per intentar esbrinar "on són les restes de l'àvia, encara que no la vaig conèixer la tinc present per la mare, que en parlava molt gràcies a tot el que l'àvia paterna els explicava". De moment, ja han aconseguit la partida de defunció i alguns indicis que semblen portar a una fossa comuna al cementiri del Vendrell, però també han posat el seu cas en coneixement de la Generalitat.

ENRIQUE GIL

Al Cens de Persones Desaparegudes de la Guerra Civil i el Franquisme, que

L'apunt

elabora la Direcció General de la Memòria Democràtica (Departament d'Interior, Relacions Institucionals i Participació de la Generalitat) hi figuren 52 casos relacionats amb L'Hospitalet, dels 2.500 de que consta.

Segons fonts d'aquest departament, en 36 dels casos els sol·licitants són familiars residents a la ciutat, i d'aquests, en set els desapareguts també van residir aquí. A més, al cens consten altres 19 casos on les persones desaparegudes residien a L'Hospitalet durant la guerra. I finalment cal afegir tres desapareguts més que havien nascut aquí. Cap d'aquests casos s'havia resolt encara en realitzar aquest reportatge.

La resolució d'un cas per part de l'equip format per una trentena de persones –tres d'elles en dedicació exclusiva– normalment s'allarga d'un any a un any i mig. Al final s'envia un informe complet als familiars que han demanat la recerca, tant si ha donat fruit com si no. El servei és totalment gratuït. Fins ara, aquest equip ha donat ja la informació de 414 casos, un 79% dels quals s'ha tancat amb resultat negatiu mentre que en la resta (88) s'ha acabat donant respostes concretes.